

ZASLÁNO MNĚ DOMŮ(!?) VYŽKA NA POŠTU
DNE 4.10.2010

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE

ODBOR KULTURY, PAMÁTKOVÉ PÉČE, LÁZEŇSTVÍ A CESTOVNÍHO RUCHU

Se sídlem: Karlovy Vary, Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary – Dvory, Česká republika

Číslo jednací: 981/KR/10-08

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Karlovarského kraje, odbor kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu jako orgán státní památkové péče příslušný dle ust. § 28 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále jen „zákon o státní památkové péči“) a ust. § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „krajský úřad“) vydává na základě žádosti Karlovarského kraje, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, IČ: 70891168, zastoupeného Ing. arch. Tomášem Dohnalem, bytem Pod Sokolovnou 3, Praha 4, ze dne 24.6.2010 a po vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti, čj. NPÚ-342/2215/2010 ze dne 12.7.2010 a NPÚ-342/2866/2010 ze dne 10.9.2010, dle ust. § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, toto

závazné stanovisko:

záměr provedení restaurování uměleckořemeslných prvků a děl výtvarného umění, která jsou součástí národní kulturní památky objektu Císařské lázně v Karlových Varech, Mariánskolázeňská č. 306, st.p.č. 902, k.ú. Karlovy Vary, prohlášené Nařízením vlády České republiky č.50/2010 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, a zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek v ČR pod rejstříkovým číslem 17027/4-880, je dle předložených níže uvedených restaurátorských záměrů, dle ust. § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči

přípustný při dodržení následujících podmínek:

1. Restaurování bude provedeno v rozsahu daném v těchto restaurátorských záměrech
  - „Císařské lázně – Karlovy Vary, Restaurátorský záměr, kamenné prvky, Technologický postup pro restaurování“, zpracovaný ak.soch. Jiřím Kaifoszem a Ing. Vitem Eckertem, 21.3.2010, aktualizováno 13.5.2010
  - „Návrh restaurátorských prací v objektu Císařských lázní v Karlových Varech, historické omítky v interiéru, štuková výzdoba včetně zlacených ornamentů, partie umělého mramorování, malířská výzdoba hlavního schodiště, plastické prvky na fasádě“, zpracovaného ak.soch. Jiřím Kaifoszem a ak.mal. Václavem Potůčkem, březen 2010
  - „Předběžný restaurátorský záměr“, zpracovaný ak.sochařem Vítězslavem Kolomazníkem, Lubošem Krušinou, Filipem Kolomazníkem, 10.4.2010 a doplněno 26.5.2010 - týká se restaurování truhlářských prvků
  - „Restaurování záměr na restaurátorské práce v oboru Umění – malované obrazy“, zpracovaný ak.mal. a restaurátorkou Ludmilou Razimovou a ak.mal. a restaurátorkou Janou Míčkovou, 8.6.2010

- „Restaurátorský záměr na restaurování větrají v objektu Císařských lázní Karlovy Vary“, zpracovaný Karlem Bartákem, 8.6.2010
- „Restaurování kovových prvků v objektu Císařských lázní v Karlových Varech“, zpracovaný J.H.S. art s.r.o., Jaroslava Špergl, Květoslava Švecová, odborný garant Jiří Matoušek, 15.6.2010
- „Restaurátorský záměr zrcadla“, zpracovaný Petrem Foltýnem, bez datace

Sumarizaci materiálů provedla Mgr. Alena Krušinová, březen – červen 2010.

2. Před zahájením prací bude provedena podrobná dokumentace stavu a umístění (pokud jsou prvky umístěny in situ) jednotlivých uměleckořemeslných prvků a děl výtvarného umění určených k restaurování.
3. Po provedení podrobných restaurátorských průzkumů budou tyto průzkumy včetně návrhu postupu restaurování, celkového rozsahu restaurátorských zásahů a doplňování jednotlivých prvků a výtvarných děl konzultovány s odbornou organizací (Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Lokti) z hlediska splnění podmínek stanovených v tomto rozhodnutí a poté předloženy krajskému úřadu k odsouhlasení.
4. Uměleckořemeslné prvky nebudou v principu odstraňovány, budou restaurovány, případně doplněny kopiemi a ponechány in situ. Pokud bude stavební řešení, které bude schválené krajským úřadem jako orgánem státní památkové péče, vyžadovat odstranění některého prvku, bude tento prvek užít v odpovídajících souvislostech na jiném místě v objektu. Nové umístění bude konzultováno s odbornou organizací a odsouhlaseno krajským úřadem.
5. Vitráž na hlavním schodišti bude nahrazena novou pouze v případě, pokud se z ikonografie podaří zjistit historickou podobu vitráže. Pokud nebude dohledána historická předloha, bude restaurována stávající vitráž.
6. V průběhu restaurátorských prací zajistí vlastník svolávání pravidelných kontrolních dnů. Krajskému úřadu a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Lokti, bude předložen v dostatečném předstihu před zahájením prací harmonogram těchto kontrolních dnů.
7. Bude zpracován a krajskému úřadu předložen restaurátorský záměr restaurování historických rámců obrazů.
8. Zpracované restaurátorské záměry včetně přípravných prací, demontáže a ochrany prvků na místě budou promítnuty do prováděcí dokumentace stavby.
9. Závěrečné restaurátorské zprávy, která budou předány krajskému úřadu a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Lokti, v rámci předávacího řízení, budou obsahovat popis následného (dlouhodobého) monitorování stavu údržby jednotlivých uměleckořemeslných prvků a výtvarných děl.

Účastník řízení (§ 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.):

Karlovarský kraj, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, IČ: 70891168

Odůvodnění:

Krajskému úřadu, odboru kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu (dále jen „krajský úřad“), byla dne 23.7.2010 Magistrátem města Karlovy Vary, oddělením památkové péče, postoupena žádost Karlovarského kraje, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, IČ: 70891168, zastoupeného Ing.arch.Tomášem Dohnalem, bytem Pod Sokolovnou 3, Praha 4, ze dne 24.6. 2010, o vydání závazného stanoviska k restaurátorským záměrům citovaným v bodě 1 tohoto rozhodnutí, které byly dne 18.8.2010 doplněny o záměr restaurování zrcadel.

K dané věci bylo v souladu s ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči vydáno dne 12.7.2010 pod čj. NPÚ-302/2215/2010 vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti (dále jen NPÚ), které bylo doplněno vyjádřením NPÚ ze dne 10.9.2010 čj. NPÚ-302/2866/2010 k restaurování zrcadel.

Budova tzv. Císařských lázní je prohlášena nařízením vlády č. 50/2010 Sb. za národní kulturní památku a je situována na území městské památkové zóny Karlovy Vary, vymezené vyhláškou Ministerstva kultury České republiky ze dne 10. září 1992, o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny zveřejněnou ve Sbírce zákonů č. 476/1992. Prohlášení za národní kulturní památku koresponduje s nominací lázeňských center měst Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně na zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO. Tento fakt dostatečně ilustruje mimořádný kulturně historický význam Císařských lázní v jejich celoevropském kontextu.

Budova byla postavena v letech 1893 – 1895 dle plánů známých vídeňských architektů Ferdinanda Fellnera a Hermana Helmera. Jedná se o monumentálně řešenou lázeňskou budovu v historizujícím slohu francouzské renesance s dobovým vybavením, velkoryse koncipovanými uměleckořemeslnými prvky a výzdobou s těžištěm v reprezentativním předním traktu a koncepčně vytříbeně řešeném navazujícím podkovovitým provozním lázeňským traktu obepínajícím vnitřní dvoranu sloužící obslužnému provozu. Budova včetně svého technického vybavení patřila ke špičkovým realizacím své doby s přímými odkazy na realizace ve francouzských světově proslulých lázních. Stejně jako honosně pojatý exteriér je bohatě zdobený i interiér budovy, kde se uplatnil vedle neorenesančního dekoru rovněž již secesizující detail. Součástí mobiliáře jsou velmi hodnotné obrazy s vedutami Karlových Varů či žánrovými výjevy a další malířská a štuková výzdoba. Nachází se zde řada velmi hodnotných detailů uměleckořemeslného charakteru (táflování, keramické obložení, vitráže, mříže, kování, dveřní štítky, ad.).

Díličními stavebními úpravami objekt prošel na přelomu 40. a 50. let 20. stol. Památková hodnota daného objektu spočívá nejen ve vlastním architektonickém konceptu, v dispozičním uspořádání, pravidelném a také mnohačetném opakování některých prvků (koupelny, předsíně, vybavení apod.), ale i v dochovaných původních uměleckořemeslných prvcích a dílech výtvarného umění. Vyzdvihnout je nutno míru dochování autentických prvků jak ve fasádách, tak i v interiéru, a to včetně dokladů technologie původního lázeňského provozu. V posledním desetiletí byl objekt využíván pouze v omezené míře, což se projevilo spolu s utilitárními zásahy posledního půlstoletí na ztrátě některých autentických prvků. V posledních dvou letech došlo k vyklizení objektu, tehdy byly také demontovány vedle mladších nehodnotných konstrukcí i pozůstatky původního ochozu ve dvoraně s litinovými sloupy. K nejzávažnějšímu poškození však došlo vlivem havárie požárního hydrantu v tomto roce. Postiženy havárií byly interiéry v pravé části vstupního traktu - při nároží situované salony ve všech třech nadzemních podlažích vč. části tzv. Zanderova sálu a také nejnáročněji umělecko - řemeslně řešená tzv. Císařská lázeň s převlékárnou a odpočinkovým salonem. Výzdoba interiérů, narušená havárií, se skládá z pevně zabudovaných prvků štukové výzdoby stěn a stropů se sádrovými prvky s fládrovanými povrchy, z ornamentálních výmaleb stěn, z ploch řešených

v umělém mramoru, a ze vsazených dřevěných konzolových prvků a dále z prvků primárně demontovatelných, tedy závěsných obrazů, tapet a dřevěného obložení stěn. Sanační práce stále probíhají, obrazy byly demontovány, také části obložení, které je tvořeno reliéfně zdobenými kazetami vsazenými do rámců, které jsou připevněny na stěny jednotlivých místností. Jejich řešení se v jednotlivých místnostech liší pouze v detailech. Povrch dřevěných kazet je zdoben fládrováním. Poněkud odlišné je pak řešení interiéru Císařské lázně, kde jsou použity obklady z tvrdého dřeva a celkové provedení výzdoby je z hlediska použitých materiálů, kvality zpracování a výtvarného pojetí znatelně náročnější.

K podmínce 1. Rozhodnutí je vydáváno k rozsahu a způsobu restaurátorských prací uvedených v předložených cit. restaurátorských záměrech.

K podmínce 2. Aby byla možná rekonstrukce prvků nebo jejich částí, je nutno provést jejich dokumentaci před zahájením prací, protože může dojít ke změně jejich stavu, pokud bude jejich obnova zahájena po uplynutí delšího časového horizontu.

K podmínce 3. Velká část předložených záměrů nebyla zpracována na základě podrobných průzkumů (ve většině případů to ani nelze bez postavení lešení), takže nebylo možno stanovit přesný rozsah restaurování jednotlivých uměleckořemeslných prvků a výtvarných děl. Záměry obsahují návrhy obecných technologických postupů. Proto je nutno předložené záměry dopracovat po provedení podrobných průzkumů, z hlediska splnění podmínek stanovených v tomto rozhodnutí je v duchu ust. § 14 odst. 7 zákona o státní památkové péči konzultovat s NPÚ a předložit k odsouhlasení krajskému úřadu.

K podmínce 4. Tato podmínka vyplývá z výše uvedených skutečností týkajících se historické, památkové a umělecké hodnoty dochovaných původních uměleckořemeslných prvků a děl výtvarného umění, které tvoří významnou část kulturně historických hodnot objektu, pro něž byl vyhlášen za národní kulturní památku.

K podmínce 5. Bez doložení historické podoby nelze provádět rekonstrukci dobového námětu vitráže.

K podmínce 6. Z důvodu zajištění výkonu státního stavebního dohledu při obnově národních kulturních památek z hlediska státní památkové péče, který vyplývá z ust. § 28 odst. 2 písm. c) zákona o státní památkové péči, a zajištění odborného dohledu ze strany NPÚ vyplývajícího z ust. § 32 odst. 2 písm. g) cit. zákona, je nutno vypracovat a předložit harmonogram pravidelných kontrolních dnů.

K podmínce 7. Součástí obrazů jsou i historické rámy, které jsou samy o sobě uměleckořemeslným prvkem a tvoří s obrazem – dílem výtvarného umění - nedělitelný celek. Proto je nutno provést restaurování rámců a vypracovat příslušný restaurátorský záměr.

K podmínce 8. Aby nedošlo k poškození uměleckořemeslných prvků a výtvarných děl je nutno zabezpečit jejich ochranu v návaznosti na provádění plánované obnovy objektu, tj. prováděcí dokumentace stavby musí počítat s ochranou těchto prvků na místě, nebo s provedením demontáže a odvozu do restaurátorské dílny.

K podmínce 9. Z hlediska dlouhodobé perspektivy a efektivity zásahu a vynaložených finančních prostředků je nutné stanovit následný ochranný režim – monitorování stavu a dlouhodobou údržbu, která zajistí prodloužení životnosti – uchování jednotlivých prvků v optimálním stavu. Aby mohlo být kontrolováno dodržování tohoto režimu ze strany krajského úřadu jako orgánu státní památkové péče, je nutno předložit závěrečné restaurátorské zprávy i krajskému úřadu.

Na závěr zdůrazňujeme, že provedení restaurování uměleckořemeslných prvků je z důvodu jejich poškození při nedávných haváriích nutné.

Předložené záměry restaurování uměleckořemeslných prvků a děl výtvarného umění podle výše citovaného návrhu nejsou v rozporu se zájmy státní památkové péče při respektování uvedených podmínek.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

V souladu s ustanovením § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, může účastník proti tomuto rozhodnutí podat odvolání, a to k Ministerstvu kultury České republiky prostřednictvím Krajského úřadu Karlovarského kraje, odboru kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí; prvním dnem lhůty je den následující po dni oznámení rozhodnutí.

V Karlových Varech dne 29.9. 2010

Mgr. Jaroslava Pokludová
vedoucí oddělení památkové péče odboru kultury,
památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu

Účastník řízení:

Karlovarský kraj, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, zastoupený Ing.arch.Tomášem Dohnalem, Pod Sokolovnou 3, Praha 4

Na vědomí:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti
Ing.arch. Michael Klang, KLANG, s.r.o.